

Stratégiai olvasmányok

Ezzel az írással fel szeretném hívni Olvasóink figyelmét a Kapocs későbbi számában olvasható azon tanulmányokra, amelyeket Intézetünk Szociálpolitikai Főosztálya készített, illetve készít a jövőben.

Stratégiaiainak azért nevezem ezeket a munkákat, mert lassan egy éve már, hogy megalakítottuk Elemző Csoportunkat, annak érdekében, hogy felmérjük a szociális alapellátásokat és szakellátásokat végző intézmények helyzetét, az ott biztosított ellátások és szolgáltatások feltételeit, és legfontosabb jellemzőit.

Gondolatban most néhány lépést vissza kell menjünk ahhoz, hogy megérthessük a válalkozás okait és összefüggéseit.

Kiinduló pontnak tekinthetjük azt a tényt, hogy a rendszerváltást követően nem jöttek létre a korszerű szociálpolitikai tervezés és fejlesztés intézményei. A tervezés és fejlesztés ugyanakkor elengedhetetlen feltételeit jelentik egy jól célzott, optimális ár-érték arányokkal dolgozó és rugalmas szociálpolitikának. Egy olyan szociálpolitikának, amely megbízható és kiszámítható – politikai és pénzügyi értelemben egyaránt – az állam számára; és hasonlóképpen megbízható és kiszámítható – leginkább a hozzáférés, a költségek és a színvonal szempontjából – az ellátásokra, szolgáltatásokra rászoruló állampolgárok számára. Igen, egy ilyen tervezés csakis a jelenlegi helyzet ismeretén, a való tényeken alapulhat.

Azért kezdtünk tehát az említett munkába, mert szerettünk volna a magunk létező szerény eszközeivel – megrendelés nélkül is – hozzájárulni a szociálpolitikai tervezés feltételeinek megteremtéséhez, első lépésként legalább a szociális ellátások és szolgáltatások területén.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozásunk egyik feltétele, hogy ún. Nemzeti Fejlesztési Tervet kell készíteni, amelynek amúgy nem kötelező részeként, hisszük és reméljük, hogy megszületik a szociálpolitikának, a szociális ellátásoknak a fejlesztésére vonatkozó program is. A küszöbön álló közigazgatási reform pedig jó alkalom lehet a szociális igazgatás szükséges jogszabályainak megalkotására és intézményeinek kiépítésére, hogy lehetőség legyen, megfelelő szankciók mellett, végre számon kérni az önkor-

mányzatokon a kötelező ellátások teljesítését, és azok minőségét.

Szívesen folytatnám a szociálpolitikai rendszerváltás további feltételeivel, de az már egy másik írás lenne.

Térjünk hát vissza a stratégiáktól az olvasmányokhoz.

A Kapocs következő számában az idősellátás felmérésének fontosabb megállapításait tervezzük közzé tenni.

Az ország összes átmeneti elhelyezést nyújtó és tartós bentlakásos intézménybe kiküldött önköltöztös kérdőíveink mintegy kétharmada érkezett vissza.

A nappali ellátást biztosító intézmények nagy száma miatt mintavételes eljárással kiválasztva, minden harmadik intézményt kérdeztünk meg.

A kitöltött és visszaküldött kérdőívek aránya itt is hasonló volt.

Mindez azt is jelenti, hogy megállapításaink szociológiai értelemben érvényesek lesznek.

Felmérésünk során különös hangsúlyt helyeztünk annak vizsgálatára, hogy az intézmények milyen arányban, illetve milyen mértékben felelnek meg a jogszabályi előírásnak.

Biztos vagyok benne, hogy eredményeink még a sokat próbált szakembereket is meglepik majd. Ha játékból tippelni akarnak, azt tanácsolom, ne abból induljanak ki, hogy az illetékes közigazgatási hivatalok végleges, vagy csak ideiglenes működési engedélyt adtak-e ki az intézményeknek.

Az intézmények tényleges jogszabályi megfelelése és a közigazgatási hivatalok erre vonatkozó határozatai ugyanis ritkán esnek egybe.

Decemberi számunkban a fogyatékkal élők ellátásainak helyzetéről számolunk majd be. Itt is teljes körű felmérést végeztünk, a visszaérkezett kérdőívek aránya közel kétharmados.

Most készítjük elő a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatok, valamint a pszichiátriai betegek és a szenvedélybetegek ellátásainak felmérését. Ezek eredményeiről a Kapocs jövő évi számaiban számolunk majd be.

(gyt)